

bodeminzicht

Rapport

infiltratieonderzoek **Donksestraat 19 te St. Michielsgestel**

Bezoekadres Jekschotstraat 12
Postcode en plaats 5465 PG Veghel
Telefoon 0413 287068
e-mail info@bodem-inzicht.nl
internet www.bodem-inzicht.nl

Projectnaam Donksestraat 19 te St. Michielsgestel
Projectnummer B2849

Opdrachtgever Reiger Developments
Postadres Donksestraat 19
5271 TN St. Michielsgestel
Contactpersoon Dhr F. van Grinsven

Status Definitief
Versie 1

Aantal pagina's 9 (exclusief bijlagen)
Datum 15 december 2021

*Samenstelling rapport
en kwaliteitscontrole* dhr. M. Gloudemans

Paraaf

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	Algemeen	3
2	ACHTERGRONDEN	4
2.1	Terreingegevens	4
2.2	Bodem- en geohydrologische gegevens	5
2.3	Achtergronden bij infiltratie van hemelwater in de bodem.....	5
2.4	Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand.....	6
3	UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN	7
3.1	Werkzaamheden.....	7
4	RESULTATEN	8
4.1	Infiltratieproeven.....	8
5	CONCLUSIES EN ADVIES	9

BIJLAGEN

Bijlage 1: Topografische ligging onderzoekslocatie
 Bijlage 2: Situatietekening met boorpunten
 Bijlage 3: Boorprofielbeschrijvingen
 Bijlage 4: meetresultaten en grafieken

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

In opdracht van Reiger Developments BV heeft Bodeminzicht een infiltratieonderzoek uitgevoerd op een locatie gelegen in op het adres Donksestraat 19 te St. Michielsgestel gericht op de capaciteit van de bodem met betrekking tot de infiltratie van hemelwater.

Aanleiding voor het uitvoeren van het indicatief infiltratieonderzoek is de aanleg van een drietal wadi's binnen het projectgebied voor een nieuwbouwwijk.

Doel van het onderzoek is het bepalen van de doorlatendheid (de K-waarde) en daarmee de infiltratiemogelijkheden van de bodem ter plaatse van de toekomstige voorzieningen.

In dit rapport wordt ingegaan op de beschikbare gegevens en de onderzoeksopzet, de uitvoering en de resultaten van het veldonderzoek.

2 ACHTERGRONDEN

2.1 Terreingegevens

De regionale ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1. In onderstaand overzicht zijn de algemene gegevens van de locatie opgenomen. In figuur 2 is een weergave te zien van de beoogde inrichting van het plangebied.

Figuur 1: luchtfoto plangebied

Figuur 2: beoogde wadi's in blauw

Adres onderzoekslocatie	:Donksestraat 19 te St. Michielsgestel
Gemeente	:St. Michielsgestel
Kadastrale registratie	:Sint Michielsgestel H 594, 437 en 740
Huidig perceelgebruik	:agrarisch erf en landbouwgrond

2.2 Bodem- en geohydrologische gegevens

Bodemopbouw			
deklaag	fijn tot matig grof zand. Plaatselijk komt leem, klei en veen voor.	Holocene deklaag	0-30 m-mv
eerste watervoerend pakket	matig tot zeer grove grindrijke zanden, met plaatselijk een kleilaag.	Formatie van Kreftenheye	30-85 m-mv
scheidende laag	kleihoudende afzettingen	Kedichem/Tegelen	85-130 m-mv
hydrologie			
diepte freatisch grondwater	2,0 m-mv		
stromingsrichting	noordwestelijk		

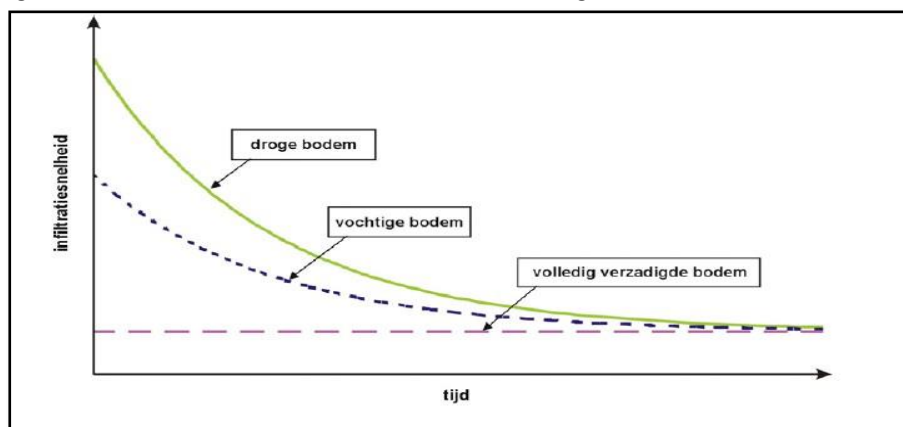
2.3 Achtergronden bij infiltratie van hemelwater in de bodem

De infiltratiecapaciteit van de ondergrond verschilt per type ondergrond. Bij de dimensionering van een infiltratievoorziening is het van belang uit te gaan van een zo correct mogelijke inschatting van de infiltratiecapaciteit. Infiltratietesten zijn een hulpmiddel om een inschatting te maken van de infiltratiecapaciteit van de ondergrond. Het heeft echter weinig zin om de infiltratiecapaciteit te testen van gronden waarvan op basis van literatuurgegevens een veel te kleine doorlaatbaarheid wordt verwacht (klei, leem en veen).

De ondergrond bestaat uit een onverzadigde en een verzadigde zone. De doorlaatbaarheid (of doorlatendheid of infiltratiecapaciteit) van beide zones wordt gekarakteriseerd door de hydraulische geleidbaarheid K . In de verzadigde zone is de hydraulische geleidbaarheid een constante (K_{sat}), in de onverzadigde zone is dit niet het geval. In de onverzadigde zone speelt de zuigcapaciteit van de bodem een belangrijke rol en is de hydraulische geleidbaarheid een functie van die zuigcapaciteit, die op haar beurt weer een functie is van het watergehalte van de bodem. Zo zal bij een initieel drogere bodem de infiltratiesnelheid groter zijn dan bij een initieel vochtige bodem. De infiltratiesnelheid zal afnemen naarmate het watergehalte in de bodem stijgt, totdat de bodem verzadigd raakt en de infiltratiesnelheid een constante waarde benadert. Het is aan te raden deze constante waarde te gebruiken als (veilige) waarde voor de infiltratiecapaciteit bij de dimensionering en de berekening van het ledigingsdebiet van de infiltratievoorziening.

Figuur 3 geeft aan dat de infiltratiecapaciteit van een droge bodem veel groter is dan de infiltratiecapaciteit van een volledig verzadigde bodem. Dit betekent dat het beter is te voorkomen dat de infiltratie leidt tot langdurige vernatting, omdat dit de effectiviteit van een infiltratievoorziening sterk vermindert. Bij de interpretatie van infiltratiemetingen als door ons uitgevoerd (omgekeerde boorgatmethode) wordt met bovengenoemde processen rekening gehouden. De capaciteit van een infiltratievoorziening verminderd met de tijd door colmatatie (dichtslibbing), een goede aanleg en onderhoud zijn noodzakelijk om de infiltratiecapaciteit te blijven garanderen.

Figuur 3: Infiltratiesnelheid met verschillende initiële watergehaltes

2.4 Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand.

De boringen zijn doorgeboord tot visueel de ingeschatte GHG (Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand) is bereikt.

Per boring is een boorbeschrijving conform NEN 5104 opgesteld.

Uit gegevens van een nabijgelegen monitoringspeilbuis (PB B45D0260-001, t.h.v. Bosscheweg 55, afstand tot onderzoekslocatie 600 m), blijkt dat het maaiveld zich op 5,22 m+NAP bevindt, de filterstelling bevindt zich op 2,39 tot 2,89 m-mv. De GHG op ca 2,65 m-mv (2,57 m+NAP) wordt ingeschat.

Uit gegevens van een nabijgelegen monitoringspeilbuis (PB B45D1247-001, t.h.v. Pettelaarseweg, afstand tot onderzoekslocatie 1.600 m), blijkt dat het maaiveld zich op 3,95 m+NAP bevindt.

De GHG op ca 2,45 m-mv (1,50 m+NAP) wordt ingeschat.

Uit grondwaterstandmetingen in het kader van het verkennend bodemonderzoek B2847 wordt de grondwaterstand op 29 november gemeten variërend van 0,90 m-mv ter plaatse van het erf tot 0,50 m-mv ter plaatse van de landbouwgrond, roestvorming van de grond wordt aangetroffen op 0,50 m-mv. Dit duidt op een plaatselijke GHG van 0,50 m-mv.

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

Op 29 november 2021 zijn de veldwerkzaamheden uitgevoerd. Ten tijde van uitvoering van het onderzoek was de wijze van infiltreren bekend.

Om een beeld van de doorlatendheid van de bodem ter plaatse van de infiltratievoorzieningen te verkrijgen, zijn infiltratieproeven uitgevoerd.

Proefopstelling infiltratie

In het proefgat is een PVC-filter geplaatst tot de ingeschatte GHG (volledig geperforeerd, diameter 6,3 cm). Het filtermateriaal zorgt ervoor dat het boorgat niet instort tijdens de proef. Allereerst is de grond rondom het filter verzadigd door een ruime hoeveelheid water via het filter te laten infiltreren, waarbij het boorgat enige tijd volledig vol water staat.

Nadat de bodem verzadigd is, is per boring een infiltratieproef uitgevoerd. Bij één boring is ter verificatie van de betrouwbaarheid van de resultaten een duplo-bepaling uitgevoerd. De uitgevoerde proef is een niet steady-state infiltratieproef (omgekeerde boorgat-methode) waarmee de verzadigde doorlatendheid wordt bepaald. Vanwege de praktisch zeer moeilijk uit te voeren steady-state proef (constant debiet en waterpeil) is gekozen voor de niet steady-state infiltratieproef waarbij het waterniveau in het boorgat afneemt in de tijd.

Het filter in het boorgat wordt wederom gevuld met water waarna per deeltraject van 5 cm de verstreken tijd wordt gemeten. Hiermee wordt de snelheid bepaald waarmee het water uit het boorgat de bodem in zakt. De maximale duur van de proef bedraagt 15 minuten.

Op basis van de metingen wordt de doorlatendheid van de bodem bepaald.

De positie van de in dit onderzoek verrichte boringen zijn ingemeten met GPS op 1 cm nauwkeurig en op de situering in bijlage 2 weergegeven.

3.1 Werkzaamheden

Figuur 1: proefopstelling infiltratieproef meetpunt 102

Bij elke beoogde infiltratievoorziening (Wadi) wordt een infiltratieproef verricht met de geperforeerde buizen zoals op de foto te zien is. De onderkant van de buis is geplaatst op de GHG.

De proeven zijn verricht bij regenachtig weer en met een verzadigde bovengrond. Duplo-metingen zijn daarom niet verricht. Meting 101 is verricht op het erf ter plaatse van de huidige ruwvoerplaat, metingen 102 en 103 zijn verricht op de landbouwgrond. In bijlage 2 zijn de meetpunten weergegeven op een situatieschets.

Voor de bodemopbouw per meetpunt wordt verwezen naar bijlage 3.

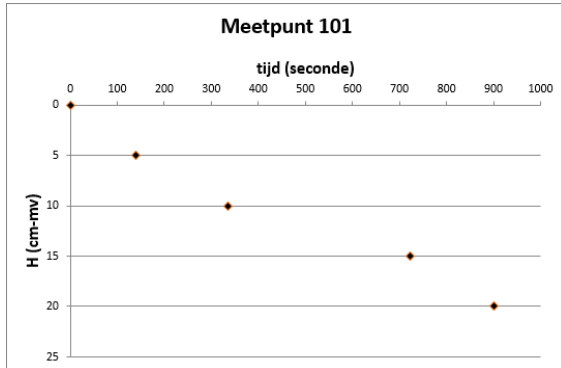
Voor de meetgegevens van infiltratieproeven per meetpunt wordt verwezen naar bijlage 4.

4 RESULTATEN

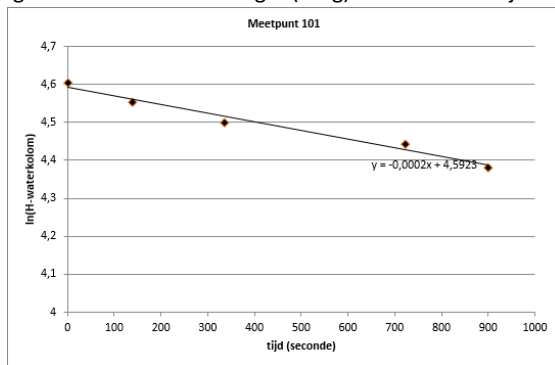
4.1 Infiltratieproeven

Bij het uitwerken van de meetgegevens is uitgegaan van een benadering "met een afnemend infiltrerend oppervlak", aangezien het volledige boorgat met water is gevuld en is voorzien van filtermateriaal.

Figuur 2: infiltratiecurve van meetpunt 101.

Figuur 3: relatie kolomhoogte (Nlog) en verstreken tijd meetpunt 101

Het debiet dat uit het boorgat de bodem inloopt volgt, in samenhang met de vergelijking van Darcy, uit de volgende vergelijking:

$$Q(t) = K * A(t) = -\pi * r^2 * dh/dt$$

met:

K = doorlatendheid (m/sec)

A = oppervlakte waarover water infiltreert in de bodem (m²)

h = waterniveau in het boorgat (m)

t = tijd (s)

Omgekeerde boorgat methode (met afnemend infiltrerend oppervlak)

$$K_{sat} = r/2 * ((\ln(h(t1)) - \ln(h(t2))) / (t1 - t2))$$

K_{sat} = verzadigde horizontale doorlatendheid

r(boorgat) = straal boorgat (cm)

h(t1) = hoogte waterkolom op t=1 (cm)

h(t2) = hoogte waterkolom op t=2 (cm)

t1 = tijdstip begin van de meting (sec)

t2 = tijdstip einde van de meting (sec)

5 CONCLUSIES EN ADVIES

K_{sat}-waarde

Uit de verrichte infiltratieproeven kan de doorlaatbaarheid bij een volledige verzadigde bodem worden vastgesteld.

In de onderstaande tabel 1 zijn de berekende k-waarden weergegeven.

Tabel 1: verzadigde horizontale doorlaatbaarheid

Omschrijving	Meetpunt	meettraject in cm-mv	Diameter in cm	Voorbenatting in liters	Richtingscoëf- ficient trend- lijn	Ksat in m/dag
wadi 1	101	0-90	7	10	0,0002	0,30
wadi 2	102	0-50	7	10	0,00005	0,08
wadi 3	103	0-50	7	10	0,0002	0,30

Bijlage 1

Topografische ligging onderzoekslocatie

8elle6roek

CD'n 'Horzik

Keerdijk

4.5

Horzik

Flaas

Het Schild

Manege

116

Beemdweg

tDen Dungen

Hoek

5.4

onderzoekslocatie

Mâpska, ntje

Vennenhof

Brandsestraat

Bosschebaan

't Huy's Krakenstein

Hoogstraat

5.3

W aud

Lammershof

Ijzeien Poortweg

S

Bijlage 2

Situatietekening met boorpunten

Bijlage 3

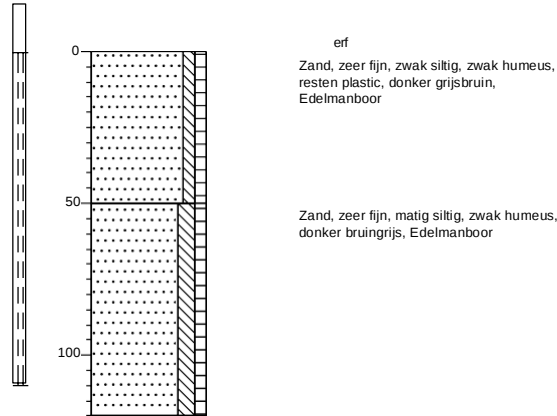
Boorbeschrijvingen

Bijlage: Boorprofielen

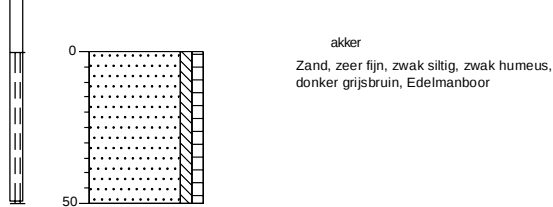
Boring: 101

Datum: 29-11-2021
Boormeester: Michel Gloudemans

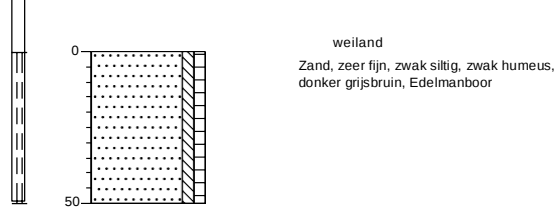
Boring: 102

Datum: 29-11-2021
Boormeester: Michel Gloudemans

Boring: 103

Datum: 29-11-2021
Boormeester: Michel Gloudemans

Projectnaam: Donksestraat 19 te Sint-Michielsgestel

Projectcode: B2847

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

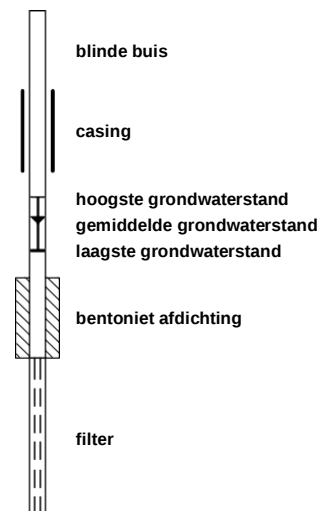
	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand

	slib
	water

peilbuis

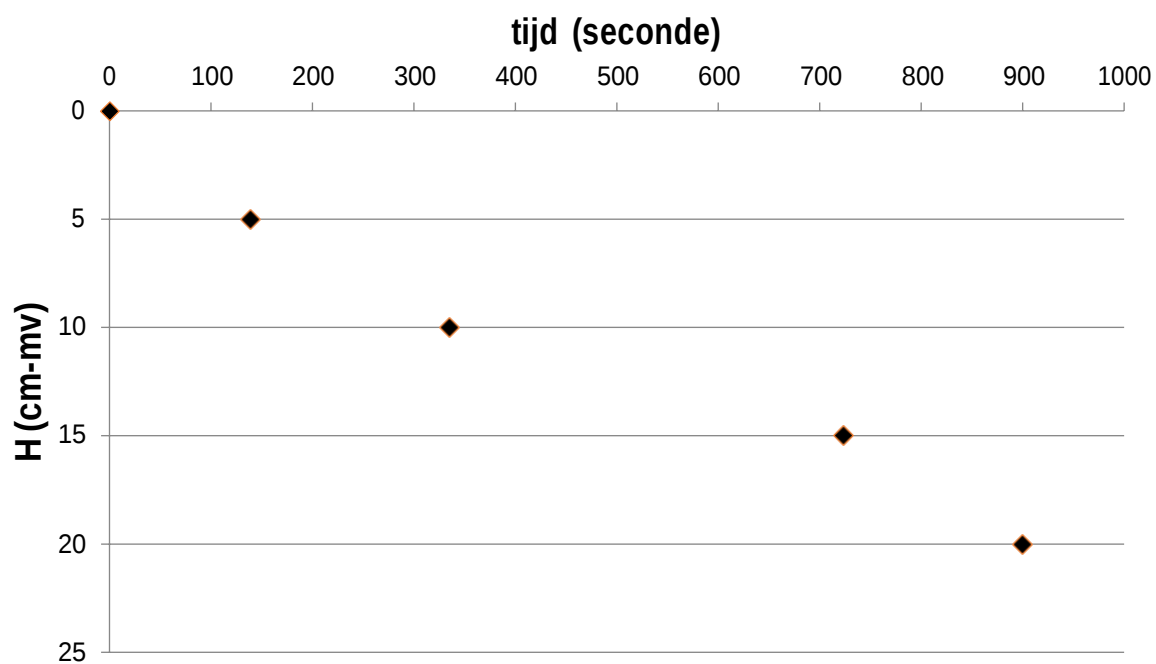

Bijlage 4

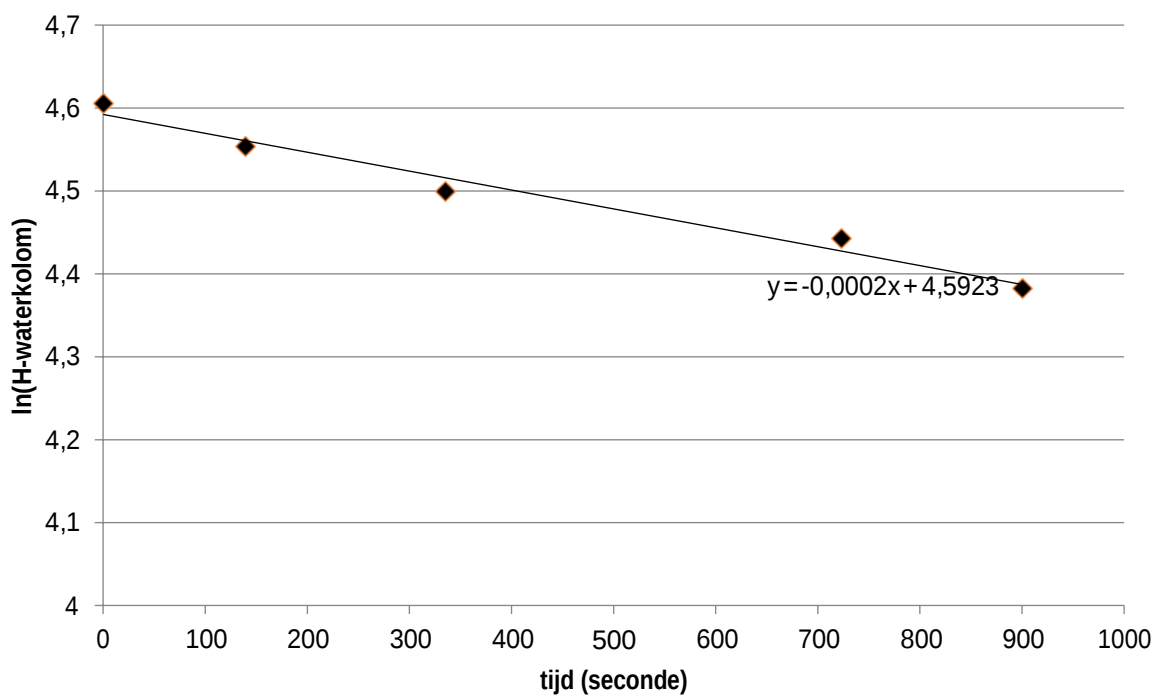
Meetresultaten per meetpunt

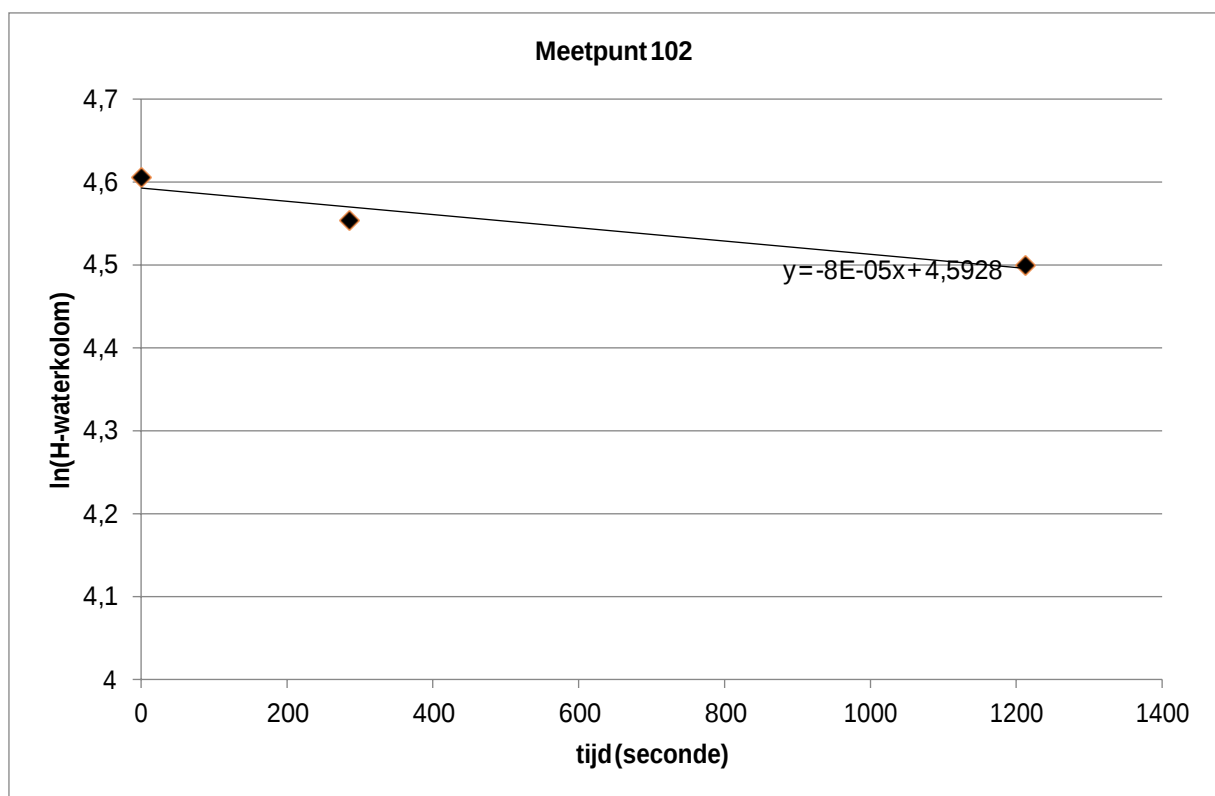
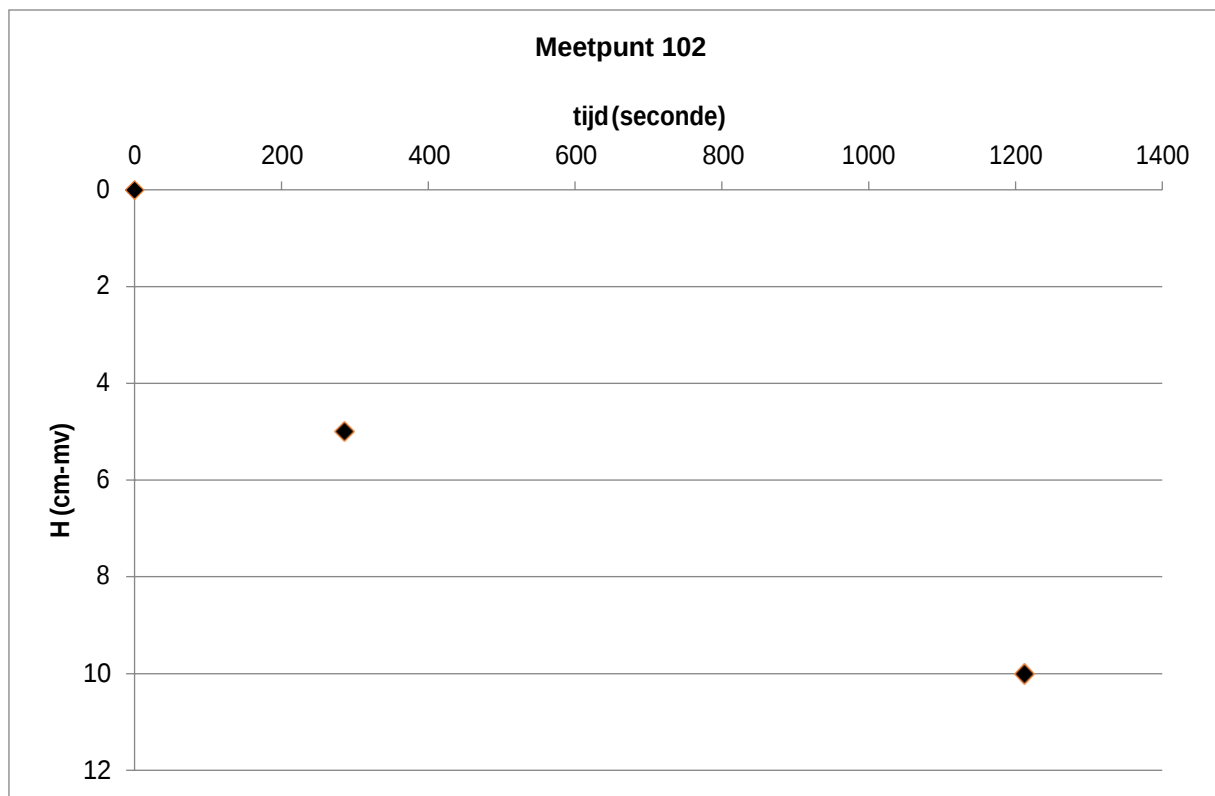

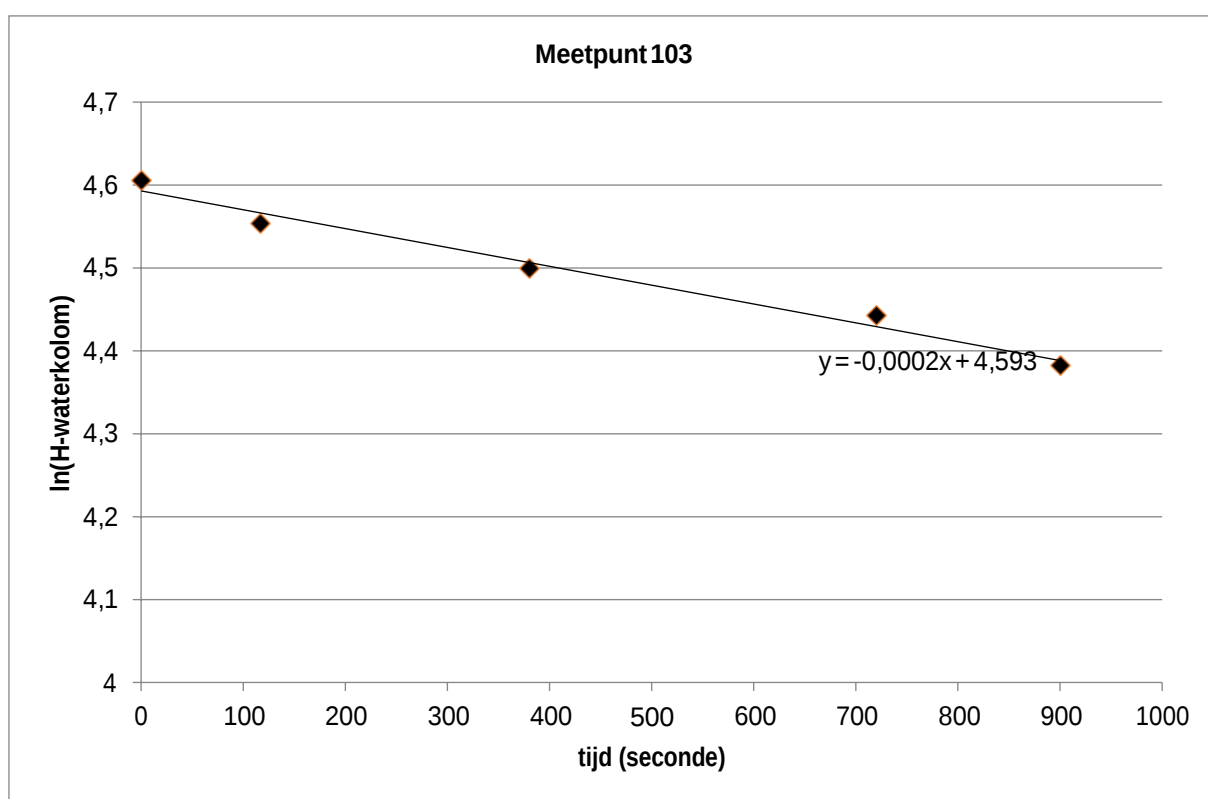
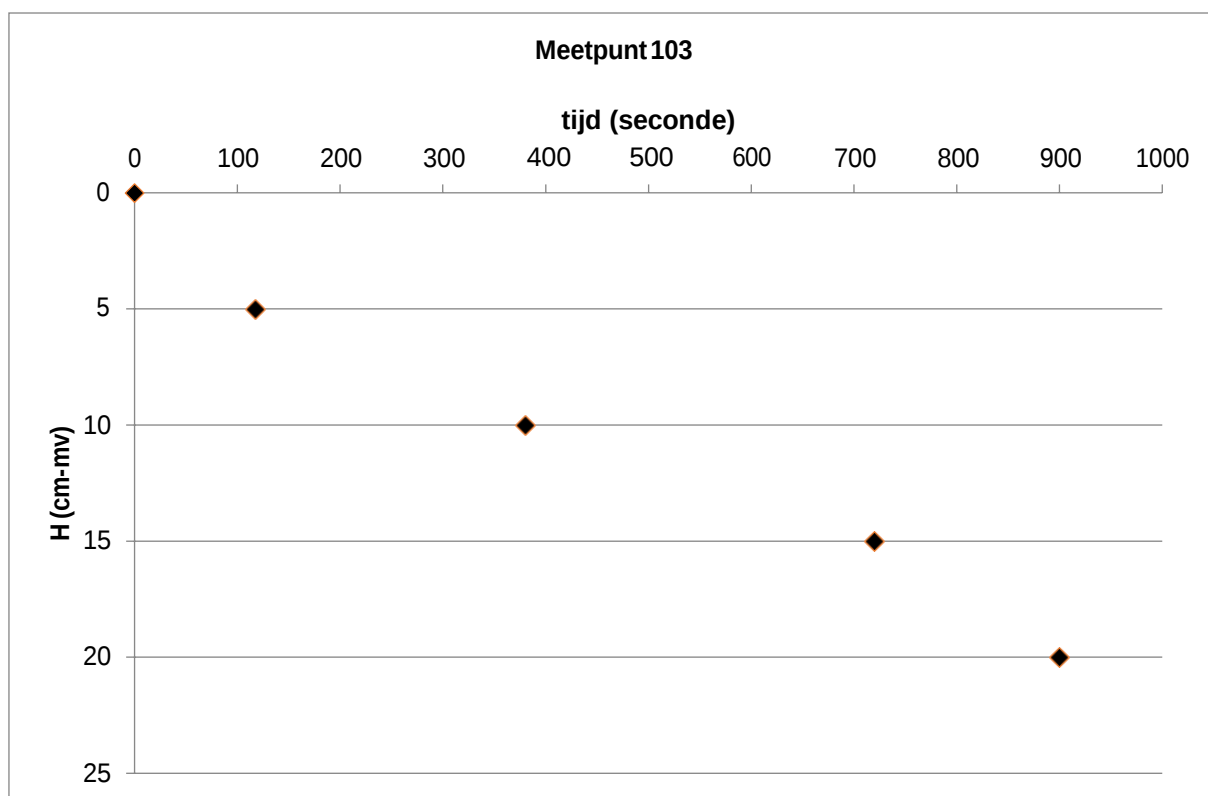
Meetpunt 101

Meetpunt 101

Infiltratieproef

adres Donksestraat 19 st-Michielsgestel
project B2847
datum 29-11-2021

Meetpunt: 103
boordiameter 7
filtertraject 0,0-0,50 m-mv
bovenkant -mv 0
onderkant -mv 50

cm	min	sec	
0		0	
5	1	57	
10	6	20	
15	12		
20	15		
25			
30			
35			
40			
45			
50			
55			
60			
65			
70			
75			

RC InMP 0,0002
Ksat 0,3024

Infiltratieproef

adres Donksestraat 19 st-Michielsgestel
project B2847
datum 29-11-2021

Meetpunt: 102
boordiameter 7
filtertraject 0,0-0,50 m-mv
bovenkant -mv 0
onderkant -mv 50

cm	min	sec	
0		0	
5	4	45	
10	20	12	
15			
20			
25			
30			
35			
40			
45			
50			
55			
60			
65			
70			
75			

RC InMP 0,00005
Ksat 0,0756

Infiltratieproef

adres Donksestraat 19 st-Michielsgestel
 project B2847
 datum 29-11-2021

Meetpunt: 101
 boordiameter 7
 filtertraject 1,00-1,10 m-mv
 bovenkant -mv 0
 onderkant -mv 110

duplo

cm	min	sec		cm	min	sec
0		0		100		0
5	2	19		95		
10	5	35		90		
15	12	3		85		
20	15			80		
25				75		
30				70		
35				65		
40				60		
45				55		
50				50		
55				45		
60				40		
65				35		
70				30		
75				25		
				20		

RC InMP 0,0002
 Ksat 0,3024